

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2100/2019
27.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Анита Нуховић, адвокат из ..., против тужених Општине ..., коју заступа Општински правобранилац, ББ ВВ, ГГ, ДД, ЋЋ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ и КК, које заступа пуномоћник Ацо Васојевић, адвокат из ..., ради утврђења повреде права личности и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 284/18 од 24.01.2019. године, у седници већа одржаној 27.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 284/18 од 24.01.2019. године у ставу првом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 284/18 од 24.01.2019. године у ставу четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији, као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у ... П 1246/16 од 29.09.2017. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из ..., у делу којим је тражио да се утврди да тужени удружено нису имали право да тешким облицима незаконитог и дискриминаторског поступања супротно законским прописима: Правилнику о раду СО ... и Статуту Општине ... организују одржавање седнице СО ... дана 15.10.2011. године, затворено за јавност и за тужиоца као председника Општине ... и да га на истој смене са дужности председника Општине ... кроз законом непостојећи основ, потврђивањем решења СО ... бр. ... од 05.12.2008. године, које решење је поништено пресудом Управног суда У. бр. 16168/10 од 08.09.2011. године, само због његовог другачијег политичког уверења, након што је дана 13.10.2011. године пре одржавања седнице СО ... искључен из

чланства ЈЛ, од стране туженика ВВ, ДД, ГГ као чланова повереништва ЈЛ1 за ... чиме су му повредили права личности: право на живот, право на достојанство, част и углед, право на психички људски интегритет, право на вршење јавне функције, право на рад у органима локалне самоуправе, а да би из политичких разлога и на незаконит начин омогућили да тужени ББ обавља правно непостојећу функцију председника Општине ... иако није био ни биран 13.10.2011. године, да тужени ВВ обавља правно непостојећу функцију заменика председника Општине ... и да тужени ГГ и ДД обављају правно непостојеће функције помоћника председника Општине Ставом другим изреке, одбачена је тужба у делу траженог да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету, како је ближе наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се наложи туженима да престану са радњама којима је извршена повреда права личности тужиоца, на начин и под претњом плаћања новчаног износа како је наведено у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, утврђено је повлачење тужбе у делу траженог утврђења о непостојању законитог управно-правног односа поводом решења СО ... бр. ... од 13.10.2011. године. Ставом петим изреке, обавезана је првотужена Општина ... да тужиоцу накнади материјалну штету у износу од 944.849,00 динара на име разлике зараде за период од 15.12.2008. године до 18.06.2012. године. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца према осталим туженима, чија су имена наведена, у делу којим је тражио да се исти обавезу да му солидарно надокнаде штету на име накнаде разлике зараде због незаконитог и дискриминаторског разрешења тужиоца са функције председника Општине ... за период од 15.12.2008. године до 18.06.2012. године. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужена Општина ... да у његову корист надлежним фондовима и другим организацијама уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на износ разлике зараде у периоду од 15.12.2008. године до 18.06.2012. године. Ставом осмим изреке, одбачена је тужба у делу траженог утврђења чињеница везаних за организовање и одржавање седнице СО ... од 13.10.2011. године, постојања правног односа из основа незаконитог и дискриминаторског одржавања те седнице како би се појединим од тужених омогућило да и даље неовлашћено држе функције и примају зараде, уз утврђење да они немају законити радноправни однос код тужене Општине ... и осталог траженог утврђења о чињеницама давања неистинитог објашњења о правном дејству пресуде Управног суда од 08.08.2011. године и прописима, учествовању и јавном гласању за смену тужиоца са функције председника Општине ..., све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом деветим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Тужилац је предложио доношење допунске пресуде. Првостепени суд је одлучио о том предлогу. Допунском пресудом Основног суда у ... П 1246/16 од 24.11.2017. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена Општина ... да тужиоцу исплати законску затезну камату на износе наведене по месецима почев од датума наведених у том ставу изреке до исплате. Ставом другим те одлуке, одбијен је предлог тужиоца за доношење допунске пресуде којим је тражио накнаду материјалне штете преко наведеног износа, као и у делу који се односи на накнаду материјалне штете према осталим туженима наведеним у тужби којим је тражио да се тужени солидарно обавезу да тужиоцу исплате накнаду материјалне штете.

Одлучујући о жалбама тужиоца и Општине ... изјављеним против првостепене пресуде од 29.09.2017. године и о жалбама истих стрнака изјављеним против допунске пресуде првостепеног суда од 24.11.2017. године, Апелациони суд у Крагујевцу пресудом Гж 284/18 од 24.01.2019. године, ставом првим изреке, одбио је као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду од 29.09.2017. године у ставу првом и ставу шестом изреке, те ставом четвртим потврдио допунску пресуду првостепеног суда у ставу другом изреке. Ставовима другим и петим, укинуте су наведене пресуде у делу којим је тужбени захтев усвојен и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом трећим је укинута пресуда првостепеног суда од 29.09.2017. године у ставу трећем изреке, а ставом шестим је одбачена као недозвољена жалба тужене Општине ... против става другог допунске пресуде првостепеног суда.

Тужилац је благовремено изјавио ревизију којом побија пресуду другостепеног суда у ставу првом и ставу четвртом изреке, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Тужилац наводи да изјављује посебну ревизију, позивом на члан 404. ЗПП, чијој примени нема места. Против правноснажне пресуде донете у поступку за заштиту од дискриминације ревизија је допуштена по члану 41. став 4. Закона о забрани дискриминације.

По налажењу Врховног касационог суда, ревизија тужиоца није дозвољена у односу на одлуку садржану у ставу четвртом побијане пресуде, што представља правноснажно решење о одбијању предлога за доношење допунске пресуде, а дозвољена је у односу на побијану правноснажну пресуду из става првог њене изреке.

Испитавши правилност побијане правноснажне пресуде у смислу члана 399. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/2014), Врховни касациони суд је утврдио да тужиочева ревизија није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности на основу члана 399. истог закона. Нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити према члану 398. став 1. ЗПП. Према ставу 2. истог члана ревизија се не може изјавити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Није спорно да је тужилац АА, дипломирани ... из ..., као кандидат ... за председника Општине ..., изабран на ту функцију 31.07.2008. године. На седници Скупштине Општине ... 15.12.2008. године донета је одлука о разрешењу тужиоца са функције председника општине. Та одлука је поништена пресудом Управног суда П 16168/10 од 08.09.2011. године. Дана 13.10.2011. године тужилац је искључен из чланства ЛЛ. Потом, истог дана на седници Скупштине Општине ... донето је решење којим се потврђује разрешење тужиоца са функције председника Општине То решење је поништено пресудом Управног суда У. 11639/11 од 17.11.2011. године, а из разлога непоступања према схватању Управног суда исказаном у пресуди од 08.09.2011. године.

На седници СО ... 06.12.2011. године донета је, трећа по реду, одлука у погледу разрешења тужиоца са функције председника Општине По тужби за поништај те одлуке, донета је пресуда Управног суда У. 13690/11 од 02.02.2012. године којом је тужба одбијена, а по захтеву за преиспитивање судске одлуке Врховни касациони суд је решењем Узп 109/12 од 07.12.2012. године укинуо ту пресуду и вратио предмет Управном суду на поновно одлучивање, па је Управни суд пресудом У. 17833/13 од 15.05.2014. године уважио тужбу и поништио побијану одлуку Скупштине Општине ... од 06.12.2011. године. Према изнетом, све донете одлуке Скупштине Општине ... о разрешењу тужиоца са функције председника Општине ... су по његовим тужбама поништене пресудама донетим у окончаним судским поступцима.

Тужилац је водио и парнични поступак против Општине Парница је вођена ради утврђења о дискриминаторском поступању у погледу одржавања седнице СО ... од 13.10.2011. године и одлучивања јавним гласањем и утврђења да је дискриминаторским поступањем тужилац онемогућен да врши право на јавну функцију због другачијих политичких убеђења, те захтева да се пресуда објави преко ТВ ... и регионалне телевизије у ... о трошку тужене. Окончана је пресудом Врховног касациониог суда Рев. 1337/2017 од 19.10.2017. године којом је преиначена пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 462/17 од 23.02.2017. године и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Пазару П 66/16 од 06.12.2015. године о одбијању наведених захтева као неоснованих.

У овој парници покренутој тужбом поднетом 08.11.2011. године против Општине ... и 12 тужених физичких лица, ради заштите права личности од дискриминаторског поступања, правноснажно је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се утврди да тужени удружено нису имали право да организују одржавање седнице СО ... дана 13.10.2011. године, затворену за јавност и за тужиоца и да на истој смене тужиоца са дужности председника Општине ..., само због његовог другачијег политичког уверења, након што је истог дана пре одржавања седнице СО ... искључен из чланства ЈЛЈ, те да су тиме повредили одређена права личности тужиоца, како би из политичких разлога и на незаконит начин омогућили да поједини од тужених обављају правно непостојеће функције. Правноснажно је одбијен и тужбени захтев против тужених физичких лица за накнаду материјалне штете (ставом шестим изреке првостепене пресуде потврђене у том делу од стране другостепеног суда), а што је био разлог одбијања тужиоцевог предлога за доношење допунске пресуде о материјалној штети према туженим физичким лицима (решењем садржаним као став 2 у допунској пресуди од 24.11.2017. године, у том делу потврђене ставом четвртим изреке другостепене пресуде).

Против решења којим је одбијен предлог тужиоца за доношење допунске пресуде према туженим физичким лицима, ревизија није дозвољена у смислу члана 412. ЗПП. Поступак у односу на тужена физичка лица правноснажно је завршен пресудом другостепеног суда од 24.01.2019. године.

Захтев за утврђење о повреди права личности, тужилац је засновао на тврдњама о дискриминаторском поступању, везујући их за начин организовања, одржавања, гласања и одлучивања о његовом разрешењу на седници СО ... одржавања седнице СО ... од 13.10.2011. године у примени био Закон о забрани дискриминације („Службени гласник

РС“, број 22/2009), који у члану 5. дефинише облике дискриминације, са заједничком карактеристиком да се одређено лице због личног својства ставља у неповољнији положај. Оцењено је да тужилац није доказао постојање дискриминације. При том, судови су имали у виду да је одлука о разрешењу тужиоца као незаконита поништена пресудом Управног суда, да тужилац није доказао да су тужбом обухваћена физичка лица поступала дискриминаторски у поступку његовог разрешења на наведеној седници, односно да су наведена лица својим радњама или пропуштањем ставили тужиоца у неповољнији положај због неког његовог личног својства, односно политичког убеђења, нити да су то могли да учине према околностима да је одлука о разрешењу донета од стране одборника СО ... као учесника на седници 13.10.2011. године. Оцена о неоснованости захтева за тражено утврђење у односу на све тужене, заснована је на правилној примени материјалног права. Због непостојања основа тужбеног захтева за накнаду штете у односу на тужена физичка лица, оцењено је да ни тај захтев није основан. Одлука о захтеву за накнаду материјалне штете на име изгубљене зараде и уплату доприноса према Општини ..., је укинута и враћен је предмет на поновно суђење.

Ревизијом се истиче да је правноснажна пресуда у побијаном делу донета уз погрешну примену материјалног права. При том, ревизија наводи да из чињенице о искључењу тужиоца из чланства ЈЛ 13.10.2011. године непосредно пре одржавања седнице СО ... од 13.10.2011. године и то од стране привременог органа Огранка ЈЛП ..., произилази да је тужилац при смени дана 13.10.2011. године био стављен у неповољнији положај од других лица која нису одборници, и то искључиво из политичких разлога. Затим да је у неповољнији положај стављен и у односу на тужиочев избор за председника Општине ... на седници од 31.07.2008. године тајним гласањем на седници која није била затворена за јавност, а такође и у односу на друга лица која се у општини бирају и разрешавају тајним гласањем на отвореној седници за јавност. Тужилац сматра да је учинио не само вероватним, већ и извесним, да је према њему извршен дискриминаторски чин од стране свих тужених при организовању, одржавању и учествовању у раду СО ... од 13.10.2011. године, па да је тиме пребацио обавезу терета доказивања на тужене, у складу са чланом 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, а да су то нижестепени судови пропустили да цене и примене.

Врховни касациони суд налази да одлукама нижестепених судова није погрешно примењено материјално право. Одлуке о разрешењу тужиоца функције председника општине поништене су у окончаним судским поступцима. Тако је и одлука СО ... од 13.10.2011. године по његовој тужби поништена као незаконита. Тужилац је на тај начин остварио право на правну заштиту, а изван тога није доказао основ захтева за утврђење о повреди права личности, као ни да су тужена физичка лица одговорна за штету у виду изгубљене зараде. У другој парници вођеној против Општине ... одбијен је захтев за утврђење да је та тужена дискриминаторски поступала према тужиоцу на начин описан у постављеном захтеву такође везаним за седницу СО ... од 13.10.2011. године. Другачији исход није могућ ни у овој парници, јер за утврђење о повреди права личности дискриминаторским поступањем потребно је да се за одређену личност чини неповољна разлика у односу на другу личност у истој или сличној ситуацији. Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом РС (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола

12. уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. У смислу члана 2 тачка 1) Закона о забрани дискриминације, дискриминација и дискриминаторско поступање представља свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на било ком основу (раси, држављанству, националној или верској припадности, језику, политичким убеђењима, полу, ...). За постојање дискриминације односно дискриминаторског поступања потребно је да се лице које тражи заштиту налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друга лица у односу на која сматра да је дискриминисано, а уколико се не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема, а самим тим ни повреде права личности дискриминаторским поступањем.

У конкретном случају, позиција тужиоца као председника Општине ... је била специфична. На ту функцију тужилац је изабран као кандидат политичке партије. Са функције је разрешен одлукама СО ... које су по његовим тужбама поништене у управном спору. При том, одлуци донетој на седници 13.10.2011. године претходила је одлука о искључењу тужиоца из чланства политичке странке која га је предложила за избор на ту функцију. Упоредивих показатеља нема да је тужилац стављен у неповољнији положај од другог лица, везано за одлуку о разрешењу са функције председника општине на коју је изабран уз подршку одређене политичке партије, након искључења из те партије и губитка подршке већине одборника у тадашњем сазиву Скупштине СО О његовом тужбеном захтеву у одбијеном делу, је правилно одлучено.

Из изнетих разлога, ревизија није основана. Незаконитост одлуке о разрешењу, утврђена у судском поступку санкционисана је њеним поништајем. Последица поништаја одлуке о разрешењу тужиоца функције председника општине, нити је реинтеграција тужиоца на ту функцију, нити се одражава на мандат других именованих односно изабраних лица, а такође према утврђеним околностима случаја нема ни значење повреде неотуђивих права личности тужиоца као јавне и политичке личности и његове приватности.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом и другом изреке, на основу члана 405. став 1. и члана 401. став 1. ЗПП.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка је одбијен као неоснован, решењем донетим на основу члана 161. ЗПП.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић